

Aleg. 58

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie dopłacania z funduszu krajowego odpowiedniej kwoty do wynagrodzenia płaconego ze Skarbu państwa za podwody dostarczane oficerom c. k. żandameryi krajowej w ich podróżach służbowych.

Wysoki Sejmie!

Wedle ustanowionej rozporządzeniami ministeryalnemi z dnia 31. grudnia 1875 Dz. u. p. Nr. 4. ex 1876 i z dnia 10. listopada 1891 Dz. u. p. Nr. 173 taryfy wynosi obecnie wynagrodzenie ze Skarbu państwa za podwody dostarczane dla wojska i na cele publiczne po 6 gr. od konia i kilometra.

Nie da się zaprzeczyć, że ta tak niska taksa za podwody jest nieodpowiednią tutejszokrajowym stosunkom ekonomicznym, jak stracie czasu, cenom zboża i paszy, zużyciu zaprzęgu, i dla zobowiązanych do dostarczania podwód jest w wysokim stopniu krzywdząca, co więcej, nie może być ściśle nawet uważana jako wynagrodzenie, lecz raczej ciężarem bardzo dotkliwym na posiadaczy zaprzęgów. Ten stan rzeczy sprawia, że właściciele zaprzęgów lepszych starają się, o ile możliwości uchylić od obowiązku dostarczania podwody, a ci którzy do wypełnienia obowiązku tego zostają ostatecznie zmuszeni, są zwyczajnie ludźmi najuboższymi i dostarczają tak prymitywnych i lichych podwód, iż na tem cierpi nie tylko powaga osoby urzędowej, ale i cel podróży służbowej, wymagającej często spiesznego, a bezprzeszkodnego podążania.

Toteż c. k. 5. Komenda żandameryi krajowej we Lwowie — powołując się na wyżej określony stan rzeczy, i dodając nadto, że wszystkie kraje koronne — z wyjątkiem Galicyi dopłacają z funduszu krajowego dodatki do skarbowego wynagrodzenia za podwody i że takie podwyższenie wynagrodzenia tego byłoby tylko w interesie najuboższej ludności kraju; odniosła się załączonem w odpisie ^{1/} pismem z dnia 10. kwietnia 1902 E. Nr. 172 do Wydziału krajowego z prośbą o wyjednanie także z tutejszego funduszu krajowego odpowiedniego dodatkowego wynagrodzenia za podwody dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi w ich podróżach służbowych.

Wprawdzie Wysoki Sejm uchwałami z dnia 19. marca i 13. kwietnia 1866 (Dz. u. kr. Nr. 8 ex 1866) zniósł dopłacany wówczas za podwody dodatek z funduszu krajowego jako uciążliwy dla tego funduszu, a zarazem niesłuszny, albowiem wszelkie wydatki na cele państwowe z natury rzeczy samej przez skarb Państwa ponoszone być winny; to jednakże z uwagi:

a) że zniesienie dopłaty z funduszu krajowego odnosiło się raczej do podwód dostarczanych dla c. i k. wojska z powodu przemarszów i ćwiczeń wojskowych;

b) że dziś wszystkie inne kraje koronne — jak wskazuje powołana na wstępie taryfa — przyczyniają się istotnie z funduszu krajowego do wynagrodzenia w ogólności za wszelkie podwody i to nawet wyższą kwotą od wynagrodzenia państwowego;

c) że bukowiński fundusz krajowy dopłaca począwszy od roku 1885 — na mocy uchwały sejmowej z 11. sierpnia 1884 — po 7 gr. od konia i kilometra, za podwody dostarczane tylko dla oficerów c. k. żandarmeryi w celach załatwienia spraw względnie czynności służbowych;

d) że dotychczasowe odpowiedzi c. k. Rządu na liczne od lat wielu ponawiane rezolucyje Wysokiego Sejmu, domagające się podwyższenia ze skarbu Państwa wynagrodzenia za podwody w ogóle, nie wskazują wcale na to, ażeby sprawa ta rychło i ze skutkiem pomyślnym miała być w drodze konstytucyjnej załatwioną;

e) że wreszcie c. k. 5. komenda żandarmeryi krajowej już raz w roku 1887, jak przedłożone wówczas Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału krajowego z 11. listopada 1887 do LW. 53.610 — odnosiła się — jednakże bezskutecznie w sprawie przyczyniania się funduszu krajowego dodatkiem do wynagrodzenia za podwody dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi; powziął Wydział krajowy uchwałę przedłożenia Wysokiemu Sejmowi z poparciem powyższego petitum c. k. 5. komendy żandarmeryi krajowej.

W następstwie tej decyzji swojej zajął się Wydział krajowy zbadaniem i wypośrodkowaniem w przybliżeniu kwoty, jakąby ponosić miał corocznie fundusz krajowy z tytułu projektowanej dopłaty do skarbowego wynagrodzenia za podwody, dostarczane oficerom c. k. żandarmeryi dla ich podróży służbowych.

Aleg. 2.

Z załączonego w odpisie pisma c. k. 5. Komendy żandarmeryi krajowej we Lwowie z dnia 15. maja 1902 okazuje się:

1. że oficerowie sztabowi obowiązani są podwładne im komendy oddziałowe, (których jest obecnie 26) raz na rok, posterunki zaś im podległe (wszystkich w kraju 630) raz na 21 miesięcy wizytować; komendanci oddziałowi natomiast mają podległe sobie posterunki (przeciętnie 24—25) trzy razy w roku wizytować.

2. że prócz powyższych obowiązkowych i zwyczajnych podróży służbowych zdarzają się corocznie konieczne podróże służbowe nadzwyczajne, z okazji dochodzeń lub tym podobnych nadzwyczajnych okoliczności nieprzewidzianych, których to podróży ilość nie da się z góry ściśle oznaczyć.

3. że wypłacone w latach 1899, 1900 i 1901 wynagrodzenie ze Skarbu Państwa po 6 gr. od konia i kilometra za podwody dostarczone oficerom c. k. żandarmeryi w ich podróżach służbowych wyniosło, jak następuje:

W roku	Z powodu zwyczajnych podróży obowiązkowych		Z powodu nadzwyczajnych podróży urzędowych		Razem	
	kor.	gr.	kor.	gr.	kor.	gr.
1899	4.019	43	634	68	4.654	11
1900	4.295	28	678	12	4.973	40
1901	4.160	31	656	91	4.817	22
Razem	12.475	02	1.969	71	14.444	73

Że zatem przeciętnie wyniosło roczne wynagrodzenie za podwody — licząc za 1 klm. i 2 konie po 12 gr.:

a) z powodu zwyczajnych podróży kwotę 4.158 kor. 34 gr., odpowiadającą 34.653 kilometrom odbytej drogi, — z czego na 42 oficerów żandarmeryi przypada przeciętnie corocznie 825 klm. podróży urzędowych;

b) z powodu nadzwyczajnych podróży: kwotę 656 kor. 57 gr., odpowiadającą 5.471.5 klm. odbytej drogi; razem rocznie a przeciętnie wydatek z tego tytułu 4.814 kor. 91 gr. wyniósł.

Jak już wspomniano, wszystkie inne kraje koronne przyczyniają się z funduszu krajowego dodatkiem do wynagrodzenia państwowego za podwody od konia i kilometra, a mianowicie dopłacają z tego tytułu:

Czechy	10 gr.
Dalmacya	9 "
Istrya, Tryest, Gorycyja i Gradyska	10 "
Kraina	12 "
Morawy, Dolna i Górna Austria i Śląsk po.	10 "
Salzburg	14 "

Styrya	11 gr.
Vorarlberg	12 "
i wreszcie Bukowina	7 "

specyjalnie tylko dla oficerów żandarmeryi, a więc dopłacają wyższe kwoty, niż wynosi wynagrodzenie ze Skarbu Państwa.

Wydział krajowy, jakkolwiek w zasadzie ze względu na interes służbowy c. k. żandarmeryi i w interesie także właścicieli podwód — przedstawia niniejszą sprawę Wysokiemu Sejmowi do przychylnego załatwienia, — to jednakże mając na uwadze ogólny stan funduszu krajowego, obciążonego znaczniejszej doniosłości wydatkami bieżącymi i w przyszłości go oczekującymi — nie jest w możności zaproponować Wysokiemu Sejmowi dopłaty z funduszu krajowego wyższej kwoty, aniżeli wynosi obecnie państwowe wynagrodzenie za dostarczane podwozy, t. j. dopłaty w kwocie 6 gr. od konia i kilometra.

Tym sposobem miałby fundusz krajowy ponosić z tego tytułu — wedle przytoczonego wyżej obliczenia — wydatek w rocznej kwocie przybliżonej i zaokrąglonej około 5.000 koron, która to kwota nie obciąży znacznie funduszu krajowego, a przyczyni się w każdym razie do częściowego polepszenia sprawy podwodowej w kraju i ulżenia tego ciężaru, zanim c. k. Rząd ze swej strony nie ureguluje w ogóle tej sprawy w drodze konstytucyjnej a w szczególności nie podwyższy swojej taryfy podwodowej.

Mając więc skreślony wyżej stan rzeczy na uwadze, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Począwszy od 1. stycznia 1903 r. będzie fundusz krajowy dopłacać 6 gr. od konia i kilometra do istniejącego obecnie wynagrodzenia ze skarbu Państwa w kwocie 6 gr. za podwozy dostarczane oficerom c. k. 5. komendy żandarmeryi krajowej w ich podróżach służbowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Michał Gładziuk w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O D P I S

pisma c. k. 5. kraj. Komendy żandarmeryi we Lwowie
z dnia 10. kwietnia 1902 L. E. N. 172 res. Adj.

Auf Seite 37 der Gebürevorschrift für die k. k. Gendarmerie ist der Tarif für die Vergütung der landesüblichen Vorspann ersichtlich gemacht.

Wie aus derselben entnommen werden wolle, werden von allen der im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder, ausgenommen das grösste Kronland Galizien, ausser der vom Staatsschatze zu bestreitenden Vergütung dem Vorspannsleister noch besondere vom Landesfonde zu tragende Vergütungen zugestanden und bei Benützung eines Vorspannwagens auch gezahlt.

Dies hat zur Folge, dass in Galizien nur die ärmsten Wirtschaftsbesitzer zur Beistellung der Vorspanne von Seiten der Gemeinde verhalten werden und dass der im Bereisungsdienste stehende Gendarmerie-Officier in Galizien auf den primitivsten Fuhrwerken wie am langsamsten befördert wird und an seinem Ansehen namentlich in der Nähe der angrenzenden Länder Schlessien und Bukowina einen erheblichen Abbruch erleidet.

In allen anderen Provinzen sind die Strassen in einem bedeutend besseren Zustande als in Galizien und trotzdem wird der galizische Vorspannsleister, der oft auf ganz unwegsamem Gemeindewegen fahren muss, am schlechtesten entlohnt, weil der Landesfond des grössten Landes bis nunzu keine Vergütung dem armen Vorspannsleister zugestanden hat.

Ein Beispiel wird die crassen Unterschiede am besten illustriren:

Der in Schlessien an der galizischen Landesgrenze reisende Gendarmerie-Officier zahlt für eine Strecke, sagen wir von 10 Kilometern drei Kronen 20 Heller, der in der Bukowina an der galizischen Grenze reisende Officier zahlt für dieselbe Strecke 2 Kronen und 60 Heller, hingegen der in Galizien reisende Officier für dieselbe Strecke nur eine Krone 20 Heller.

Wenn zum Beispiel der schlesische und der galizische Vorspannsleister, in einem Wirtshause, nehmen wir an in Bielitz oder Biala, zusammenkommen und im Gespräche erfahren, dass die Gendarmerie-Officiere in die vorbezeichneten Stationen gebracht haben, so werden sie sich unwillkürlich über die gegenseitige Entlohnung befragen. Sowohl der schlesische als auch der galizische Vorspannsleister werden nun in Unkenntnis der Gebürevorschrift in dem Glauben leben, dass der in Galizien reisende Gendarmerie-Officier sich auf Kosten des armen galizischen Vorspannsleisters bereichert. Das dieses Märchen bei der längs der schlesischen und bukowiner Grenze wohnenden Bevölkerung vollen Glauben findet, ist leicht begreiflich und darf es einen gar nicht wundern, wenn der in Galizien reisende Gendarmerie-Officier sein Ansehen durch diese nicht zu rechtfertigende Ausnahmstellung Galiziens total bei der Landbevölkerung einbüsst und in unruhigen Zeiten, wo er auf die Bevölkerung beruhigen einwirken soll, gar keine Autorität besitzt.

Weiter erlaube ich mir aufmerksam zu machen, dass durch eine Zuerkennung der Vergütung der Vorspannsleister aus dem Landesfonde dem Gendarmerie-Officier gar keine materiellen Vortheile erwachsen und er auch weiterhin wie bisher noch das übliche Trinkgeld aus seiner Tasche bestreiten muss. Diese Aufbesserung kommt nur den ärmsten Wirtschaftsbesitzern des Kronlandes Galizien zu Gute und gebe ich meiner Überzeugung offen Ausdruck, dass durch diese Massregel auch das Ansehen des ganzen Landes den anderen Kronländern gegenüber wesentlich gehoben werden wird.

Ich ersuche daher die Verfügung treffen zu wollen, dass den in Galizien im Interesse der Ruhe, Ordnung und Sicherheit reisenden Gendarmerie-Officieren

bei Benützung von Vorspannswegen auch eine entsprechende Vergütung der Vorspannsleister vom galizischen Landesfonde gewährt werde und füge bei, dass diese Auslagen durch den continuierlichen Ausbau der Eisenbahnen von Jahr zu Jahr geringer werden.

In Galizien reisen gegenwärtig 30 Officiere, darunter 4 Stabs- und 26 Oberofficiere und da diese Reise bei jeder, auch der schlechtesten Jahreszeit unternommen werden müssen, so ist es nur recht und billig, dass man für diese Officiere analog wie in dem kleinen Kronlande Schlesien, respective Bukowina eine — ich betone nochmals, nur dem Vorspannsleister zugute kommende Erhöhung der Vorspannsvergütung schafft.

Die vom Staatsschatze vergüteten Vorspannsgebühren für die Gendarmerie-Officiere in Galizien betragen jährlich aproximativ 3760 Kronen, somit würden im Genehmigungs-falle auf den Landesfond 4000 Kronen entfallen, eine im Verhältnisse zur Grösse des Landes gewiss ganz geringfügige Summe.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 35.031/1902.

O D P I S

pisma c. k. 5. kraj. Komendy żandarmeryi we Lwowie
z dnia 15. maja 1902 do L. E. N. 172 1713 R. res. Adj.

In Beantwortung der geschätzten Note vom 5. Mai 1902 Zhl. 26.402 beehre ich mich folgendes bekanntzugeben:

ad 1. Gelegentlich der programmässigen Postenvisitierungen wurden in den Jahren 1899, 1900 bis 1901 folgende Vorspannsauslagen in conto des Staatsschatzes in Aufrechnung gebracht und zwar:

im Jahre 1899	4.019 K 43 h
im Jahre 1900	4.295 „ 28 „
und im Jahre 1901	4.160 „ 31 „

ad 2. Die Stabsofficiere haben die unterstehenden Abtheilungs:Commanden einmal jährlich, die übrigen Posten des ihnen zugewiesenen Rayones einmal in 21 Monaten, die Abtheilungs-Commandanten beziehungsweise die bei den Administrations-Abtheilungen eingetheilten 2 Officiere die unterstehenden Posten ihres Rayones dreimal jährlich zu visitieren.

Hiebei gelangen jährlich im Durchschnitte 4.158 K 36 h an Vorspannsauslagen in conto des Staatsschatzes zur Aufrechnung, was einer zurückgelegten Wegesstrecke von 34.653 Vorspannskilometern (für 1 Kilometer und 2 Pferde 12 h) entspricht.

Da sich im Commando-Bereiche 42 Officiere befinden, denen der Bereidungsdienst obliegt, so entfallen jährlich durchschnittlich 825 km. auf jeden einzelnen derselben.

ad 3. Wie oft in den Jahren 1899 bis 1901 aussergewöhnliche Reisen anlässlich von Erhebungen u. dgl. unternommen wurden, lässt sich dermalen, da die Macular-Rechnungen hierüber nicht genügende Auskunft bieten, mit Sicherheit nicht mehr Feststellen, es wurden jedoch im Jahre 1899 . . . 634 K 68 h,

„ „ 1900 . . . 678 „ 12 „ und

„ „ 1901 . . . 656 „ 91 „

an Vorspannsauslagen anlässlich der Vornahme von derlei aussergewöhnlichen Reisen in Aufrechnung gebracht, was einem Jahresdurchschnitte von 656 K 58 h und einer zurückgelegten Wegesstrecke von 5.471·5 Vorspannskilometern entspricht.

